

Neopodpisani se dopisi ne tiskaju. Prijepetani se pišu u tiskaju po 5...

Komu list nedodje na vreme, neka to javi odpravilstvu u otvoren...

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku.

Dopisi se vraćaju ako se i ostikaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Preplaćati se poljarnom stoji...

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farnese br. 14.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Branimo se!

Razložili smo u zadnjem broju, kako je postalo talijansko školsko društvo „Lega nazionale“ i koja mu je prava svrha.

Pogibelj nam prijati zaista velika, jer se radi o našem narodnom običaju, o našem životu i smrti, o biti i nebiti.

Koli crkveni toli svietovni zakoni odsudjuju i kazne strogo tjelesna poškodovanja a najpate nasilnu smrt, kao samoočuvstvo, uobjstvo, umorstvo, razbojstvo itd.

Zabranjeno je dakle svom strogoću osvaka bližnjega tjelesno poraniti, osakati ili usmrtiti. Nasilnu tjelesnu smrt smatra današnji svijet najvećim zločinom.

Tjelesnu nasilnu smrt odsudjuje dakle sav svijet i kazne ju strogo zakoni svih država. A kako stojimo sa duševnom nasilnom smrću, koja je kud i kamoo groznija?

ljeno protivnika tjelesno čak i usmrtiti, ako uvidi, da on sam inače smrti absolutno izbjeći nemože, isto tako, ako ne većim pravom, dužan je svatko, da se brani svimi mogućimi sredstvi kad se nalazi u pogibelji duševne smrti.

Čovjek, nalazeći se u pogibelji života, učiniti će sve moguće, da si bar goli život spasi. Utapljajući se čovjek hvata i slamčice, kaže naša poslovica, a mi znademo svi, da se isti neznaatni crvici uvija i previja izpod tereta, koji mu zadaje smrtno boli.

Nastojati dakle moramo svimi silami i služiti se svimi mogućimi sredstvi, da sačuvamo samostalnost, da se nedademo duševno podjarmiti, da ne stvoro od nas duševne robove, izdajice našega roda i jezika.

Naši narodni protivnici idu sada zatim, da nam odnarode budući naraštaj, da nam otudje nevinu dječicu, tu našu nadu u bolju budućnost. Protu tomu divljačkomu nasilju ustati moramo složno i odlučno svi grđegod nas imade.

Naši protivnici nam pružaju obilatuu novčanu pomoć talijanska društva iz kraljevine Italije. Napadaču podupiru njihova braća iz kraljevine, a napadnuti jesu ostavljeni sami sebi bez podpore i pomoći.

DOPISI.

Iz Opatkalske 20. augusta. Naš župnik đ. G. Ivić dakle gotovo odlazi; mi „vanjoni“ žalimo njegov odlazak, kao što bismo žalili odlazak svakog dobrog svećenika, ma bio koje narodnosti, jer mi vidimo u svećeniku namjestnika Kristova; mi gledamo u svećenika kao u nešto višeg, nego li u ostale ljude, što sve naši „beralati-bezvjerci“ ne vide. Sa

vjerskog dakle pogleda mi žalimo njegov odlazak, dođim ga se narodnog stanovništva ne možemo žaliti, budući on u narodnoj borbi u Opatlju sudjelovao nije, akoprom je sročem u našu stranku stajao, nu okolnosti su bilo takovo, da su ga prielile, da stoji prekrštenih ruku. Da li pa naši protivnici — naša „gospoda“ po vjederi lažna — žalo njegov odlazak? Žalo i nežale; žalo u toliko, u koliko đ. goep. Ivić u bijaše „djelom“ njihov politički protivnik, a ne žalo u toliko, u koliko đ. G. Ivić nije htio podpomagati njihove težnje, naimo, zatiranje slavenske narodnosti, jer njima nije dosta, da čovjek nije protivna njima, nego bi htjeli, da puše zajedno s njima u talijanku tikru, a Ivić takav bio nije. Eto uzroka, zbog kojeg ne žalo njegov odlazak.

Kad umre jedan svećenik ili kad odlazi, na njegovo mjesto dolazi drugi; tko će đ. goep. Ivića zamjeniti, neznamo. Na tješan u župu je već otvoren. Tko se može natjecati? Svatko, koj imade župnički ispit i komu nije stalo za 50 novč. biljega. Tko može pa postati našim župnikom? Ne žali, koji se natječe; župnik može biti samo onaj, koj posjeduje za to potrebna svojstva, sposobnosti. Putajući u vida snanje, mudrost, neporočnost, što mora svaki svećenik, a osobito župnik posjedovati, mora naš buduću župnik poznati jezik puka, a taj je hrvatski. Mogao bi tko prigovoriti: dosta je da snade kapelan jezik puka vanjkoga; pa bi mogao on župnika u potrebi nadomjestiti. To ne valja. Kapelani mogu u mnogim stvarima župnika nadomjestiti, ali u njegovlavištiji nemogu; pa koliko li se puta nedogodi, da ostane župnik bez pomoćnika, osobito u našem glasovitom Opatlju?

Tko bira ovdje župnika? Ordinarijat predloži a obdina, obdineko zastupstvo imenuje ga. Kakovo je sadašnje zastupstvo, kakvo težnje ima isto, kakvog čovjeka imade na čelu, kakvog župnika bi isabralo to zastupstvo, ne treba ovdje spomenuti, to znadu i vradbi na streeha. Da bi došlo imenovanje budućeg župnika pod sadašnjim zastupstvom, što bi isto učinilo? Da bi bio predložen — što svakako neće, nemože i nemojti biti — kakav latin, protivnik hrvatskog jezika, čovjek koj nebi poznavao našeg jezika, zastupstvo sadašnje bi ga potvrdilo, inače dogodilo bi se protivno. Ta goepada u se već dogovorila, da će dobro prorešetati budućeg župnika prije nego li ga potvrde; nobude li za nje, da će ga već brzo „spoditi“. Tako mislo goepada u jalovoj nadi, da će imenovanje budućeg župnika pod sadašnjim zastupstvom biti, ili čak u nadi, da će i kod predstojećih izbora pobjediti. Braćo i vanjeki kmetovili! Zar da pustimo, da se želje i sanje naših protivnika obitine? Krašani i Brdolini braćo! Izkustvo nas uči, da mi pod upravom, kakova je sadašnja, nemožemo postignuti župnika, kakova je nama treba. Promislite koliko vrijedi jedan dobar župnik za jednu župu; prava je sreća i blagodat u svaku župu dobar, vriedan, narodan svećenik-župnik. Biskupski ordinarijat skrbi za našu prostranu župu; njemu na srou loži naša zapušdana i ozloglašena župa; imenovanje novog župnika je blaža, a još bliže jesu izbori i imenovanje čestitoga obdinekoga zastupstva, od kojeg će odvilati imenovanje i župnika. Složno dakle braćo podajmo si ruku, u jedno stupimo kole i izaborimo si u zastupstvo „naše“ mužave, koji će i „naše“ župnika imenovati. Imenovanje budućeg župnika neomijlo biti po sadašnjim zastupstvom.

Medju župnikom i zastupstvom mora vladati sloga, mir, ljubav. Župnik je također pozvan, da se uploše u obdineko stvari; on živi medju narodom, za narod, on mora skrbiti za moralni i materijalni napredak svojih župljana; a bez podpore vriednog i pobožnog zastupstva, župa u nijednom pogledu nemože napredovati.

uzasludan bi bio svaki napor župnika, jer što bi on danas saziđao, sutra bi zastupstvo, koje nebi bilo njegovih misli, njegovih ideja, njegovih duštava i osvjeđenja, slabim svojim primjerom porušilo.

U Kanfanaru 20. augusta. Kako je već cijenjenim vašim čitateljem poznato, labor drugoga tjela bijaše odobren. Sada se čeka dan na dan izdati načelnika; ali to je baš ono, što je u ovdješnjim okolnostih najmušnija, pošto kod nas odlučuje još uvijek tobožnja aristokracija, a naš puk drži, da je samo bogatim ljudem u gospodskoj halji sudjeno, da mogu vladati s pukom. Troba znati, da za ovdješnjega obdinekoga pisara bijaše preporučeni i uset u službu čovjek, kojemu je svrha, da drži umjetno na noguh talijanaku stranku. Njega su naši poglavari hodili u kuću moliti i prositi, kako da bi bio kakav izvanredni talent, da propali Kanfanar spasi moralno i materijalno, i ponudili mu najugodnije pogodbe, da se obvože na šest godišnju službu, koju on primio velikim veseljem, a na oko nokakvom poteškoćom i nezadovoljstvom, zavozav ih kako i... za šest godina dana. Radi toga radi on sada samostalno, nebahju nimalo za svoje bivše patrono. On je stupio u društvo sa najodlučnijim protivnicu tih patrona, a oni ga neizmij opomenuti ili na red pozvati, da se k njima opet obrati, pošto znaju, da je samu sebi u obraz pljuvati ružica stvar; oni su njemu sada deveta briga.

Sada se dva pretendenta narivavaju na načelnikost stolicu; njihovim razdorom, red bi, da se misli treći okoristiti, a svi tri su naši narodni protivnici. Današnji načelnik u 10—11 godinah bijaše 4—5 na novo izabran; čudno jeli, ali istinito! I to rad bi više proti svojoj volji, samo da neđade mjesto svomu protivniku i da nam pripravi lijekove po receptu, što su nam ga drugi propisali. Da je on kojesta dobra učinio u vrijeme svojega načelnikovanja za občinu, to mu mi dragovoljno pripoznajemo; ali bila bi i sramota za njega, kad nebi bio ništa učinio nakon toliko godina. Zastupstvo je izgubilo u njega povjerenje, jer radi često bez njega, što ga volje, a već puti sam čini stvari za svoju, a da ne upotrijebi zastupstva, da mu na svršetku reče svoj: A men! Da nas nebi možda pozvao, da ovo izpravimo, čemo unapried kazati, da je svojevrijepno potrošio kakvih 200 for. za svečanosti, kad je namjestnik kroz Kanfanar prolazio, i da je dao načelniku plovanju u Solu, bez da je stavio djelo na licitaciju, radi čosa puk prigovara, jer da se jo moglo manje potrošiti. On za škole mnogo nemari, a za svećenstvo još manje. Puk u obće je izgubio u njega povjerenje, jer u njim ne postupa otinski. Mislimo, da bi svaki načelnik sa svojim ljudstvom morao biti uljudan i prijazan, kako otac sa svojom dječom, šim bi si stekao povjerenje i od protivnikah. Dakle, radi ovih razloga, znamo, da više zastupnikah ne kani dati njemu svoj glas. Da li će pako dati svoj glas njegovom protivniku, neznamo, akoprom ima i ovaj za sebe zastupnika; ali ovi, ak dobro promisle, ne mogu ni iz političkih razloga ni radi obdineko koristi za-nj glasovati, pošto svi znadu najbolje, što je i kakov je, pa i svi nam dobro znade, što o njem puk misli. I sam se još sjećemo, zašto su ga više oblasti odalodile negdje godine 1879.—80, što bi se moglo najprije i sada dogoditi. Svi znamo, kako bijaše nemilo na put bačena ona nesretna sirotica, kojoj će obdina morati prikerbiti stan i hranu, da na putu ne pogine od glada i studeni. Ali dakle ni njega ne možemo preporučiti. U slučaju, da bi za njega glasovali, možda je, da ga nobi ni oblasti potvrdilo, ili da bi zastupstvo razustifilo, to komesara imonovalo, što za puk nobi dobro bilo. Igrać bi poć proti jednomu, da se nobi mogao održati na svojom mjestu, da bi njegovi protivnici dan i noć jamu pođ

Nebudu li
prigledali li
vrlo šareno
jau imaju
pljani, koji
avali kopar-
Ruju proti
ništa učiniti,
i materij-

proti ob-
turbe naših
štogod po-

m. Jav-
slučaj od
ki pak ne-
ri tom ne
asitiji".

šila je ko-
dina Ribar-
kut, sud bi-
Tuiba su-
brna. Imalo
šodoka ko-
lušanu ne-
nije trebalo
ki ovakvom
ni zaplenik
om. Uvudu,
u nazod:
og običaja
oga svjete-
ne odjele-

tužba pod-
je odsvet-
zaradunao,
oro toliku
mora radi
jom dosto
vi, dodim
rijateljima

učaju ba-
koristi li
žiže se za
daleko od
o na čast

dana po-
komijski
e" smadn
ta. Lahko-
ovdje de-
i čak in
tuku gdje
se ugla-
obdnari
od obci-
u radnju.
u pametno,
je, a ono
e, kao što
i no" po-
skog" u-
im".
re-
oravi da
kojimi go-
jih ožeta
u prtlju su
okaroneja;
ne su šudli,
i al kad
iz ikakvog
diti kako
ko čoravi.
o r a v i m
u g u",
poštenimi
a bi jim
li "Loga",
i nuprija-
ove tužne
a vam so

am. Pred-
je li po
li se ru-
krišam jih
Brdolini
nporostvom
a gospoda
i s i s" pri-
mo?
pa eto
kako se
naše do-
tni i da
lo sada to

a u vašoj
de lanjeko
pori; pro-
i l i v a".
ikkovjeri
arati; ne-
s više ne-

Prigraha k izboru načelnika u Kan-
saru. Na drugom mjestu donasamo ob-
ran dopis većinom o ovom predmetu, ali
važnosti radi pridobujemo i sljedeću viest:

Velikom nestrpljivošću očekujemo iz-
or obdinskoga načelnika. Stvar se protječe
od dana do dana, akoprem bi bilo do da-
nas lahko sve u redu i svršeno. Radi se
za dvih stranaš sa obilatim obećavanjem,
bunim "bokalij" i "p adela m i". Osobi-
tosti jedan Kraljev radi danom i noću, da
bude isabran načelnikom. Za čast nače-
liku mu ne ide, te mora dakle načelničtvu
imati neku osobitu slast i dobroću, kao
kraljovnijeke slatne rude, kad se toliko
pori sa to. Poznato mu mora svakako
biti, u čom sastoji čast (rečimo i "mašt")

načelnikova, kad se neprestance moli i
zaklinje naše zastupnike, da daju njemu
glas, a ne više zadaknjemu načelniku. Da-
časte govori "ae, da je obćoa našim obć-
zastupnikom, budu li njega isabrali, da će
učiniti, neku "harta", te da će biti tim
obćina osigurana, ako bi kada nastao
kakav nered ili pravara. Koji vjeruje, biti
će spašen. Čuditi se moramo doista našim
narodnim zastupnikom, koji reć bi, da
slipo vjeruju njegovim obećanjem, kao
la je on najposebiji privesti obćinu do
blagostanja. Nije prije, a neće ni sad toga
učiniti, nego "nekoj osobi" uzrasti će još
već: rogov, još veći prazir, i bezarmosno
tu naroda, te će lahko reći kao pred-
stastnik: "Li meno attorno o me
fanti zurl!" Mislim, da bi se našlo
između 24 zastupnika muža, koji bi bio
uspobnan obnašati ovu čast. Sad je još
vrieme o tom razmišljati, kasnije će mno-
go biti žao, bitelne za jedan dan, nego
možda za uviek. Više se moralo brinuti za
obć. pisara, koj nobi bio nas odlučan pro-
vnik, koji ne prozire naš jezik i hrvatski
buk, od kojega i medju kojim živi. Zas-
tupnici! Pokazite mu već jednom, da je
on vaš sluga, a ne vi njegovi. Soba ob-
dinska neka služi u obćinske svrhe, a no
za to, da u njoj drži neka vrat ljudi svoje
jednice svako toliko vremena, i to ljudi,
koji nisu obćinski zastupnici ni štogod
drugo, nego dangube — H r v a t o ž d o r i.

Budite oprezni, zastupnici, ne osra-
motite se, progledajte jednom i odvratite
se od čorjeka, komu ste dragi samo sad,
kad vas toliko treba, a pošite će vas po-
slati sve u "fojbu".

Iz Huma pišu nam dne 20. agusta
1892. Poznato će biti čitateljem naša dčino
"Sloga", da su se Humljani do sad kod
svake prilike borili složno a buzetakimi
Talljani, i to proti svomu rodu i jeziku,
jer je Humeka podobćina čisto hrvatska.
Ali nemojte mišljiti, da oni tako na svoju
škodu rade iz uvjerenja, ne, nego oni su
podkupljeni i zavedeni od buzetakih i r e-
d u n t a s a i njihovih par viernih sluga na
Humćini, koji još uvjek žale za častmi,
kojih su bili lišteni, kad je pred 6 godina
talljaneko zasupstvo u Buzetu propalo.

Nekoji Humljani, koji znadu po svojoj nešto
čitati i pisati, nstavaju si, da su jako učeni,
te osobito kod političkih stvari pokazu
takvu oštrinu svoga uma, da svojim su-
obćinskom stannu na dva usta dokazivati,
kako oni nisu Hrvati, nego samo Istrijanci,
da kod svake prilike psuju na Hrvate,
a tako sami sebe grde, jer i oni sami su
Hrvati! Dakle, dotle dopire njihova mu-
drost i ađnosot, da neznađu, komu narodu
pripadaju. Većina vjeruje sve ovim krivim
prokorum i glasovitim ućonjakom (p) j
ovdje nema nikoga, koji bi njim pokazao,
kako oni krupno varaju i lažu, te kako u
istinu stvari stoje. Ovdje dakle žalibože
narod još spava, ali bi se brzo probudio
kad bi došao pametan čorjek, n. pr. sva-
čonik ili učitelj, koji bi ga podučio, sa-
vjetovao mu i rukovodio ga.

Humljani! Što vam se ne čini žalostno
i aramotno, da se bratstvo vašimi tlačil-
telji iz Buzeta, koji vam još i sada govore
š d a v i" kad dodjete čamo? Opametite
se! Što čete vi sami biti proti sadašnje
zaupstvu, koje se na svaki način žrtvuje,
da pomozu jednim kmetovom, i da popravi
ono, što su Talljani kroz toliko godina
zanemarivali? Ne vidite li još, da si tako
sami škodite? Nemojte vjerovati sve, što
vam onaj vaš tobožnji prijatelj i vodja
kaže, jer on sam malo ili ništa znađe.
Taj je zatro seba, svoju obitelj, pak će i
vas, ako mu se budete tako slipo i na-
dajete povjeravali. Stupite dakle i vi u
kolo vaših suobćinara, pak čete do mala
vidjeti, da je tako puno bolje.

Prije nego svršim, dopustite mi, da
još nešto kažem. Valjda iz zahvalnosti
prama svojim vjernim Humljacem, nazimla
se "Loga nazonale" na molbu ne-
kojih naših ljutih protivnika iz Buzeta i
Huma, da sagradi u Hamu talljaneku
školu, te tako i ovamo donesu svoju po-
znatu "svitu kulturu".

Čuo sam, da je ugovor e školi već
učinjen. Humljani ja će pomoci kod gradnje.
Ali to ja nevjerojuc, dok nebudem video,
jer oni sami sebi nemogu pomoci. Medju-
tim savjetujem patronom "Legu", da
upotrebe ono novce u koju drugu svrhu
(n. pr. da ju dadu S a n d r i n u za kupu-
vanje glasaova kod kakvih izbora), a no
da ih protroše za školu u Humu, gdje
ogromna većina stanovnika mari za njihovu
školu manje, nego za lanjski snieg.

Ako mi budote dovoljni, g. urednici,
javiti ću vam još štogod o ovoj školi, kad
što više doznam. (Samo izvolite, biti čamo
vam zahvalni. Op. ur.)

Jedan kmet iz Huma.
"Kružko učiteljsko društvo" obdržavati
će svoju drugu glavnu skupćinu u Vrb-
niku dne 5. mj. rujna t. g. u 10 sati prije
podne. Na dnevnom je redu: 1. Posrdav
predsjednika. 2. Čitanje zapisnika posled-
njega sastanka. 3. Izvješće tajnika i bla-
gajnika. 4. Izbor revizionalnoga odbora.
5. Ocjena Frankovićeve "Hrv. Početnice",
čita I. Mahulja. 6. Praktično predavanje
djeci pučke škole od P. Matanića. 7. Pro-
raun za gospodarstvenu godinu 1892-1893.
8. Izvješćivanje imena dvojice učitelja, koji
će u budućoj skupćini raspravljati dva
pitanja izabrana po volji istih referenta.
9. Opredieliti mjesno budućemu sastanku
društva. 10. Razni predlozi. — Oćim gg.
članova dobro nam došao svaki prijatelj
škole i mladeži!

"Hrvatska čitaonica" u Vrbniku pri-
redjuje dne 4. mj. rujna t. g. društvenu
sabavu sa sljedećim programom: 1. Pro-
svot. 2. A. Senca: "Fratarska operuka",
deklamacija. 3. Pjevanje. 5. "Putujući
dijaci", vesela igra u jednom činu. 6. Pje-
vanje. 6. "Svi bez odijela", vesela igra u
jednom činu. 7. Pjevanje. — Ulaznica po
volji. — Darovi se primaju sa zahvalnošću.
— Polovica čistoga prihoda namjenjena ju-
siračanicam vrbnickim djakom, a polovica
u korist iste čitaonice. Oćbor.

Obćinski izbori u Višljanu. Zakoni
mogu se kod nas dugo neovrtivati, ali mi-
lom ili silom dolazi ipak vrijeme, da se
vrše. Po obćini višljanskoj raznašao se je
pred kratko glas, da se obćinski izbori
dugo obaviti neće, već da će obćinom
upravljati upravni odbor, zna se kako imo-
novan. To i bijaše želja naših protivnika
obćih tabora, al se je ta osujetila. Izborne
listine su izložene već od 28. julyja sa čet-
iri tjedna, da uzmore svatko u nje uvid
uzeti. Naši su jih progledali. I bilo je za
potrebu. Našli su u svih trih tjeilih do 50
imena krivo pisanih i dakako oni su re-
klamirali. Nobeude li to dosta, onda će
učiniti utoke, kao što amo stalni, da će
savrjente vršiti svoje državljanske dužnosti
i prava u svih štadijih izbora. Drago će
vam biti, ako nas tamošnji koji prijatelj
sadruga tjedna o tečaju izbornih stvari
izvjesti.

Sa Pidanščine mjeseca agusta 1892.
Iz naših se krajova riedko kada štogod
čita u dčinoj "Našoj Slogi", kano da u
nas nije ništa nova, premda bi se dala
napisati za svaki broj našega hrvatskoga
lišta po koja malenkost. Evo mene, da
vam štogod za danas javim.

Orkva. Naša je glavna (bivša bi-
skupska) orkva uviek u najljepšem rodu,
a na praznike toli krasno urešena, da se
stranci, koji nas pohode, moraju diviti.
Onim, koji su si stekli za poljepšanje orkve
zasluga, budi izročena najljepša pohvala
i čast.

Al njo naša orkva samo u najljepšem
rodu i na praznike urešena, nego se u
njoj i pjeva baš prekrasno. Gosp. Vranjao,
naš rasni i vrlo kapelan, naučio je no čamo
odrasle, nego i dječicu jednoga i drugoga
spola pjevati po "notah" — a to vriedi
mnogo. Liepa vam hvala, gosp. kapelano!

Ipak nemogu a da ne napomenu
na tom mjestu nešto, što će se možda
gdjekomu prićiniti šudno. Ja, sudući kano
čorjek, koji nije učio mnogo, mislim,
da bi bilo najbolje, kad bi se pjevalo u
orkvah onim jezikom, kojega razumije puk
dčotičnoga mjesta. Znamo dođuše, da ima
ljep broj branitelja latinskij
p r a v a, koji vela, da je a jedno strano
latinsko pjevanje u naših orkvah staro
obćaj. s druge strane, da je latinski jezik
jedninstvu katoličke vjere u prilog i korist.
Bilo to pravo ili krivo, ja pitam samo ovo:
Jeli korisnije, pobratime, za spas naših
duša, ako se molimo Bogu pjevom, što ga
razumijemo i shvaćamo ili onim, kojega
ne razumijemo?

Škola. Prijašnja talljaneka škola na-
zaduje, nova hrvatska napreduje baš ljepo.
Nadamo se, da će hrvatska škola i na-
dalje napredovati sve to ljepše, a talljaneka
mora sve to više naszdovati. Naš je naimo
kmet otvorio oči, te šalje svoju hrvatsku
"svitu kulturu".

djeou u hrvatsku školu. Tako je pravo i
Bogu drago!

Obćinska uprava. Naša je ob-
dinska uprava, kako znate, hrvatska. Šteta
samo, što su nekoli od zastupnika Hr-
vati, ali ne oduševljeni Hrvati,
kakvih nam treba. Nadamo se, da će ono,
što je do sada bilo samo dobro, na-
dalje biti bolje. Da, to mora biti!

Polje nije nam, hvala Bogu, ni pre-
više mokro, ni previše suho, samo šteta,
što peče od nekoliko dana amo sunce preko
mjera. Groždina je mnogo, ali se tuže na-
koji, da je gdje gdje počelo gajiti. Ufajmo
se, da neće biti zla. — S početka ni su
htjeli naši kmeti škropiti i sumporati grož-
dje, jer su se nekoga bojali; nu sada
ćine jedno i drugo, ako samo premogou,
— sobi u najveću korist.

U obće opažamo, da se je počelo
svagdje u Istri, gdje je razumnih ljudi,
obradjivati polje pametnije, nego li pri-
jašnjih godinah, kada su još vladale "a t a r e
u ž a n o o".

Za danas toliko, drugi put više. Bog
s vami!

Truplesieć.
Neuku nauka.
O lanu i konoplju.
Piše Nikola Vežić.
B. Uzgoj lana.
(Nastavak.)

15. kako se parom vadi vlakno iz suvovih
lanenih stabalaca?

Gore je već rečeno, da se u nekih
krajevih vadi vlakno iz lanenih stabalaca
parom. To biva ovako:
Isušen, dobro pročišćen i prema du-
ljini prebran lan slažu u svežićih u tu
svrhu priredjenu za namakanje osobito
kotle i peći, svežić do svežića. Kad su
kako katka napunili, naliju ga puna vode,
te posebnom cievi puštaju u nj jako svu-
rtance para. Ta para idje u kotao nepre-
stano dva i pol sata, i ugrje vode tako,
da vrije i zapjeni se; pjenu od časa do
časa odbiru, i dolievaju vode, ako je izkypila,
da pokriva lan za cijelo to vrijeme. Kad
minu dva sata i pol, zatvore parnu ciev,
izliju vodu, u kojoj se lan vario, naliju
na njega studena vode, da ga odietu od
pjeno i da ga ohladi, po čem ga vade iz
kotla, dajmći ga ili u sušionu, ili sušeci
ga odmah na sunou.

Takovim namakanjem lana parom go-
tovo je cijela radnja oko njega za dva
i pol dana. U tri do četiri takova velika
kotla, moći je u kratko vrijeme urediti lan
cijelog sela, a njegovo vlakno biti će naj-
trajnije i najbolje.

16. Sušenje mećena i rosena lana.

Lan, komu se liko već lahko lupi,
treba dobro posušiti prije, no što će se
oko njega početi dalja radnja, jer će se
tim pozder laglje od vlakna odčuvati.
Ako je vani liepo toplo vrijeme, moći ga
je i na sunou posušiti; ako sunce ne grije,
suše ga ili u peći po kruhu ili nad vatrom
na ljesih, koje su od ljeskova pruča izple-
tene, te se moću na lamu ozidanu kame-
nom, u kojoj se loži vatra — to se zove:
sušnica. Jedno i drugo takovo sušenje je
neisgurno, jer lan rado i brzo požuti,
a često dođje i do požara. Osim toga tim
postupkom gubi se vrijeme, a i para izla-
zeća iz tako sušena lana je nozdrava. Zato
u drugih mjestah za sušenje lana služe
se umjetnima sušionama.

To sušione su dosta prostrane sobe
ili cijele kuće sa policama za lan, u kojim
se ugrjeo zrak pomoću umjetno ućionjih
peći od 80—45 stupnjeva celusiusa.

U takovoj sušionu suši se lan posevo
brzo; iz dva do tri sata vade ga, odmah
dalje odvajuje, ili pako za kratko vrijeme
slože ga na mjestu.

17. Tuženje ili lomjenje lana. Čišćenje
vlakna ili trljanje.

U nas među posušen lan pod trlicu,
da ga odietu od pozdera; ali tako se kvari
mnogo vlakna, jer so stabalca istom i je-
dino pod trlicom lamaju, a tim se lomi i
vlakno.

Zato u drugih krajevih, gdje znadu
bolje raditi za lan, lomo naprije stabalca
na posebnoj spravi, a istom onda moću na
polek obćiono vlakno pod trlicu, da pozder
posve odstrano.

podmićući lan sve dalje; po tom istresa
iz njega slomljen pozder, i došav tako do
polovice snopa, obraća ga drugom stranom
pod udaralo, i opet ga lomi.

Tim načinom istresa se pozder, da
ga jedva što ostano. Istom tada na polak
obićen lan pod trlicu i to iz početka la-
gano, da ostanoj pozdetu izleta lagano, da
se liko ili vlakno "e lomi ni malo.

Pri tuženju treba paziti na pogodu;
jer ako se tuže u studono doba, ostane
vlakno slabije i rado se lomi.

Zato ako baš treba tući lan, treba ga
tući na toplom mjestu, u kući, u kuhinji,
ili barom u toploj staji; inače će mnogo
vlakna proći u pozder.

(Konać nliedi).

Književnost.
Englezko-hrvatski razgovori za svak-
danju porabu, sastavie profesor Aleksander
Lochner. U Senju 1892. Tisak i naklada H.
Lustera. Poznati pisac, Gramatike englezkoga
jezika za školu i samonuku", te pisac "O en-
glezkom izgovoru", napisao je eto vrlo prak-
tične englezko-hrvatske razgovore, što no ih
je izdao poduzetni nakladnik g. H. Luster u
Senju. — Preporučamo te razgovore svim
prijateljem englezkoga jezika.
Knjiga vriedi vezana cijela u platno
1 for. 50 nřv. Naručenje prima nakladnik H.
Luster u Senju.

Novi i novi, narodno gospodarske
artice o omronim vriednote; uputa glede
porabe i promione, preraćunavanja i pro-
metna austro-ugarske vriednote, Sastavio
Dragutin Lihl. Pod ovim naslovom netom
je izašla knjiga, koja sadržaje u kratko
svie ono, što treba znati o promieni vried-
note. Popularna, lahko shvatljivim načinom
razlaže pisac pojma i značaj vriednote, o
novou u obće, o državnih i bankinih notah,
o srebru i zlatu, zatim o novoj vriednoti,
o njezinoj potrebi i koristi, o načinu pre-
računavanja, starih u nove, novih u staro
novoe, medjusobni promet jednih i drugih,
sve to razloženo sa mnogimi primjeri iz
praktičnoga života. Na priloznoj ljepo iz-
radnoj tablici i u tekstu nalaze se dobro
pogodjene slike novih novaca u naravnoj
veličini sa oznakom njihove vriednoti.
Knjiga je namijenjena širokim slojevom
naroda, te joj je svrha, da narod pouči
na promet s novimi novci, da ga pripravi
na uvedenje nove vriednote i tako sačuva
od štete. Svaki, koji dolazi u dodir s na-
rodom, u velike će mu poslužiti, da ga za
dobe priprav i pouči na promet s novimi
novci. Cijena je knjige 60 nov., poštom 6
nřv. više, a naručuje se najgledajući po-
štovnom napućenicom kod pisca Dragutina
Lihla u Zagrebu, nu na prodaju je i u
zagrebačkih knjizarah R. F. Auera i Dio-
nićke tiskare.

Obćni zemljovid Kranjske. Po uradnom
gradivu z oznađenom okrajnih glavastov
in darskarih okrajev, ter razvrstivie lju-
bljansko škofije, izdala in narisala Emilij
Jahn in Perd. pl. Genzić. Merilo 1,800.000.
Ljubljana 1892. Komialjeke založništvo Ig.
p. Kleinmayr & Eed. Bamberg. — Ka-
monotiskarnica Julija Hübnra, u Zagrebu.
Cijena 80 nřv.

Netom izašla je u Zagrebu nakladom
i uredničtvom gg. Jahna i F. pl. Genzića
u Zagrebu, ljepa karta vojvodine
Kranjske, koja se može smatrati veoma
potriebnim i uzornim obogaćenom slovensko
literature. Ova karta izašla je ne samo u
slovenskom, već i u njemačkom jeziku,
te se može preporučiti svakomu, tko se
hoće točno upoznati sa geograffjom Kranjske
ili koji kao turisti putuje divnimi predjeli
romantične Kranjske. Nomenklatura slo-
venska i pravopis uzeti su iz izdanja "Slo-
venske Matice". U prosvietljenom naroč-
u slovenskom morao bi svaki patriota i lati-
ovakovu kartu, da se točno upozna sa to-
pograffjom svoje domovine.

Ako bi "Slovenska Matice" ili društvo
"sv. Mohora" prouzolo ovo izdanje, te ga
razdielio medju narod, mogao bi si svaki
u neznanu cijenu od 10 novć. pribaviti
ovu liepu kartu.

No ima dvojbe, da će se i drugi Sla-
venci, kao Hrvati, Česi i Srbi zanimati za
ovo izdanje, koje u podporu literarnih
slovenskih društava, može lahko biti do-
stupno i najširim krugovima.

Listnica uredništva.

onu knjigu, liopa vam hvale! — Srđatan Vam
podrav!
Prijatelju Josi u T. Pismo Z.
poslali smo prijatelju B. na porubu. Srđatan od-
sdrav i isto vriedi i prijatelju Josi u M.

Lučnički brojevi

	Dno 20. augusta.				
Trst	83	89	70	72	85
Ljub	88	28	6	73	19
Budapest	52	8	68	18	80
	Dno 24. augusta.				
Prag	62	30	17	83	34
Lavov	2	88	51	72	30
Hormansstadt	24	46	66	71	7

Proletna liečiba.

Čaj „Tisud cvetja“ (Millefoliori).
Čisti krv. Izvrstno sredstvo kada peče u želucu,
kano i proti neprobavljivosti i hemoroidam. Jed-
nan zamot doatatan za liječenje stoji 30 novč.
a dobije se u ilikovanoj ljekarni
PRAXMAHER (telefon 207) „Ai dua Mori“
TRST: **Pianka grnade.** 14—69
Poštarske pošiljke odprms se odmah uz 55 svč.
ili toliko listovnih maraka. Pozor prod prevarom.

Drogerija

Augusta Rizzoli-a
ulica Malcanton br. 13 u TRSTU
skladište svieća vošćanih, ljekovitog
ulja, mineralnih voda, raznih emulsi-
boja i kistova, sapuna mirisavih i
za pranje. 18—52

**Ulica sv. Katerina br. 3
Bogat izbor**

pečata od kaučuka i kovnih, jednostavnih i umjet-
ničkih pečata za uredu, razna uređivanja, kovnih
tablica za stanove, ključ, tvoritva, velikih pečata
za označivanje pošiljaka, monograma, crnila no-
isribrivo za pečate lid. za pečate olono. — Pro-
prodavari i agenti dobiju dobar popust. U pokra-
jinu idu pošiljku uz pouzdanje.

G. BATTARA i dr.
TRST 14—52

ulica sv. Katarine br. 3.
Tvornica pečata i sličnih predmeta.

U radionici klepara

GIUSTO BIASUTTI

opunomoćenoga gradi-
telja vodovoda u željez-
nih obovih Via Barriera
većina Trst broj 10
gradi i drži za skla-
dištu kupjeli u pouzdah,
na stolicom sa ili bez
pači iz cinka švrsto gradjenje, te izradja i druge
radinje kloparske uz najnižu cionu. Ilustrovani
ceniki dobivajo se gratis. 14—52

Novo racionalno liečenje.
Svjetlosna gisavija liečianka.
Nekodiljivo, bez lekarije.

Svim živćano bolestnim

preporuča se tople u 22. nakladi izaslja
knjilica

Roman Weissmann:

**O živćano holessti i kapi, pred-
usretnuću i liečenje iste.**

Bezplatno

se dobiva samo u liokarni **Kabra Zanetti**
u Trstu. 8—10

Povlaštena mejnarodna agencija za potovanje
z dekretom kr. ug. vlade 26/4 1891. št. 1799. P. S. III. 80—52

Dragotin Pirelli

(Carlo Pirelli) — Reka. Vin del Lido 537-vis-à-vis il molo Adamich.

Prodaja vožnjih listov:
za vaako mesto preko morja ili kopnoga (listki
za II. razred po znaidni centi). Izdaja listo za
tja in nazaj za jedno leto z obratnim po 20%
in to po cenziku, katerega si bodi evropskega
ili amerikankega društva.

Izdaja vozne listke (bigljetti di passaggio)
za Amerika: preko Havre, preko Anversa, preko
Bremena, preko Hamburga, preko Liverpoola,
preko Glasgowa i preko Southamptona. — Za
Afrika: preko Genove, preko Marsilje, preko
Liona, preko Londona i preko Dartmoutha. —
Za Australljo: preko Genove, preko Bremena,
preko Anversa i preko Hamburga. — Za prgo
Iquique (It.); preko Genove i Montevidea,
preko Hamburga uprar kroz Magellanovo tješa-
ne i progom Hamburga, Colon (Colon, Panama,
z železnicu) Panama, Iquique, itd. prek mo-
rja po znaidni centi.

Putnikom ni treba, da zahtevajo navede-
no vožno karto, niti da unlatijo za razrede ali
položo kaparo. Dostji jo, da dojdejo k agenciji
na Reki ter da tu kupijo karto, potem morejo
v vaako mesto ostati, kjer jim je drago od kjer
odhaja parobrod ali dnevlji, dočezni mu od a-
gencija. Agencija boile pazila na točna odha-

Izdavatelj i odgovorni urednik **Mate Mandić.**

Fran Epron

ulica Arcata.

Slikar znakov, svake vrsti grbova, doko-
racioja umjetničkih, slikanih stakala, drva,
mramora i prozirnih silka. 14—52

Za štrcaljku
proti mildevu (peronospori)

prihvaćena od poljodjeljskog društva u Trstu pri-
maja se naručbo do konca tekućeg mjeseca kod

ERMANO TUREK i drug
Ulica Sanità br. 11. u Trstu.
18—52

Jedino društvo pločara

Petar Levichnik i dr.

Osohiti izvršitelji radnja cementom
postignuv u tom do sada vrsta najbolji
uspjeh, o čemu posjoduju mnogobrojne
svjedočbo za izvedene razne sustavo
shodova, kameinca za bašće itd. itd.
Izradjaju cementiranje zidova, izvana
to iznutra jamčeo za nepromočivost;
nadalje bilo kakvo shodiće u cimentu
P o r t l a n d a sa kamenjem bilo koje boje
i mramora, obavljaju laštenje shodova
te odstranjenje vlage i smrada. Izvršuju
svaki popravak uz jako obuljeno cionu.
Radnje obavljaju najvećom bralnom
ovdje i u pokrajinah, Dalmaiciji, Istri itd.
Za naručbo dosta je napisati dopis-
nicu.

Svaka radnja je zajamčena.
U nodi, da čemo biti radnjami po-
časđoni kano do sada, bilježimo se sa
štovanjem

Društvo pločara
PETAR LEVICHNIK i dr.
Ulica Madonnae br. 21, I. kat,
52—18 vrata 11.

Katolici!

Pomozite mi u ovdašnjoj
velikoj, nu poveru siromas-
noj obćini **Pisa** na mjestu
sadašnjoj, siromasnoj i pro-
padajuće kapalo, sagraditi crkvu. Na 1. oktobra
rađo bi započeo gradnju, ali nekadom jošjo niti
potovicu preotbitih novaca Svaka i najmanja
podpora doći će mi dobro

F R A N K 10—10
župnik kod Sr. Pia
Berlin, Pallasadenstrasse Nr. 73.

Moje skladište strojeva nalazi se u
TRSTU, ulica Zonta br. 5.
pod tvrdkom:

ŽIVIC i drug.

(Schiwitz & Comp.)

U skladište dolaze često tobožnji kupol,
koji obnađu strojeve, to pošto su je dobro pro-
gljednili i saznali za cionu, izrazo svoje nezade-
voljevo, jer da su lošo strojeve drugdje kupili,
a mogli da su bolji i cioniji. Kupuju mašku u
vredi, nepoznajuci ni predmeta, kojega kupuju,
ni agenta, putem kojega — nipošto putem tvr-
ničara — naručuju. Dodejo li naručnina dobra ili
loša, moraju ju prizdržati i sproiti biti, što nisu
izgubili prodajam.

Molim gospoda posjetnike, neka dođu prije
nego li kupuju strojeve drugdje, u moje skladište;
pogovoriti čomo se, ta moni je briga, da svakoga
dobro poučim; živim u pokrajini i od zemljaka,
koji nisu u pogodu, da do se ih prvariti.

Molim rado ljubio, neka se čuju načela:
„Svoji k svojim“, to da nepodupiru ljude,
koji nas mođda crno to nam inače škoda.

Preporučam mlatinice i čistilnice
žita, sisaljke za svaku porabu, te sva-
kvrstnih strojeva i što na nje spada.

Moje štrcaljke proti peronospori
pokazalo su se kano najbolje.

Izradjujem vodovode, tvornice i t. d.

V. Mat. Živic,
inžinir.

— 11

Podpisani vlasnik svih
drogerija
jedna velika u **Via Sette Fon-
tane broj 12,** druga u **Via
Barriera vecchia br. 35**
u **Trstu,** imade uvijek na skladištu
svjodih protizvoda, kano ulja, bojah, drug i
obitnog sapuna, kamonog ulja, praša proti
zaroznicam uz najniže cionu.
Preporuča sa sugradnjom i izvanjskim
za obilato naručbo.
6—12 **L. BRACHETTI.**

Novosti!

Sviljeni pael
1 motor dolgi, 6
cm. široki, i posro-
brono dvojno kačo-
sto saponu.
Komad 50 kr.

Klobuk za hribozlazo
iz 1-a klobučovino
se širokim svilenim
trakom ter mošnjik-
kom za naklita, gl. 2

Ovratnice za hribozlazo 8 komadi gl. 2
razpošilja po poštnom povoztju

Emil Storch
Dmnaj, I. Salzgasse Nr. 65

Drogerija
Arturo Fazzini u Trstu
Ulica Stadion 22. — Telefon 519.
Velik izbor mineralnih voda, samoljnih
boja na ulju najfinije vrsti; crveno,
žuto, zeleno, vinjevo i crno po 38 svč
kilo. Olovno bješilo po 82 svč kilo;
tuljino bješilo najfinije po 40 svč kilo.
Osam toga velik izbor bojah na vođu i
kistova svake vrsti po cionah, s kojimi
ni jo mogućo konkurirati.
Skladište glasovitog pokropitelja od
Kwisde (Kornoburger Viehhärlpflver)
za životinje. Izbor miodjiva, boja, liokova
— skladište sumpora i modre galice
za porabu kod traja. Naručiteljom dajo
se brezplaatna poraba telefona. 7—53

Novo! Koji trpe na proderu i
koji boluju na dimljui.
Elastički podvezac,
bez bedrens podvezee,
posvo novi svilar, jest naj-
boljim sredstvom, da pre-
priedi dalje širenje ba-
rosti: jednostran for. 5 do for. 8 dvostran
for. 8 do for. 15. — Za tole proderu pri-
kladna je osobito moj **elastički postpasao**
sa **premakljivim jastučicam.** Jedno-
stran for. 4 50 do for. 7 50, dvostran for.
8 50 do for. 15.
Naručbo putem poštarskog ponzoća kod
M. Schick-a,
10 specialiste
Beč (Wien) I. Goldschmiedgasse 3.
Kod naručbo neka se opisje podrobno bol.

LJEKARNA
A. KELLER
ex Rondolini
utemeljena godine 1769.
TRST,
Via Riborgo br. 13.
Razprodajo skladište osobito za ti:
Glasoviti i prave šastre iz Breilje, foljezo-
kaleosi. Obično balakarevo ulje; isto
ulje sa jodom i željezom. Eliskir Cocca
okropijudji i probavljajuću. Eliskir China
proti gnucliti. Anaterinski vođu za usta.
Tokodi sapan proti ozebinam. Obće poznatu
vodu katrama i užšreivanja katrama.
Kaštiu proti pojatinim bolestim. Indijsku
esenciju, ljok proti zuholoti. Ekstrakt Ta-
marindu sa... Vino sa Chinom poput
Marcelo okropijudjo žoludca. Prašak za
zube bijeli i ružičasti. Prašak ciparski bijeli
i crveni itd. Glavno skladište roga-
taško kiselice kneza Esterhazy. 8—27
NB. Primaju se naručbo za tucamstvo uz
pogodbo povoljno i uz pouzdanje.

Skladište ulja, octa i sapuna
Ermano Marich-a
ulica Campanile br. 7. nasproti prav-
oslavnoj crkvi u Trstu. 10—16
Nasitnovo ulje, vinski octat i raz-
novrstni sapani za peraćio. E-
taglieška sođa, perćini i svieća.
Sve sa dobiva uz najumjeranje cionu.

Znatno obaljene cione

Tiskalicam za vino, voće i masline

IZVORAN FABRIKAT
najnovijeg izvrstnog sustava sa neprestano dja-
ljućucom dvojakom pritisonom silom.
Zajamčena najveća djelatnost do 20% većna nego
li kod svih ostalih tiskalnicu.

Kod svih izložba odlikovano prvimi nagradami
Mlinovo za grozdje, voće, masline, strojevo
za sušenje voća kano i za sve proizvode iz bilj-
stva i životinjstva.

Tiskalnice za sieno na ruku, i strojevi za treb-
ljenje kuruzee.

Najnoviji samostalni patent. Štrcaljke za trsje „Syfonia“
izradjaju jedini tvorničari

PH. MAYFARTH i drug.

tvornica poljodjeljskih strojeva
BEČ II. Taborstrasse 76. Kataloge šaljje baalava, prima zastupnike. — Kod kupnje
oponije svakoga, da pazi na podiclanje.